

MODERN TRENDS IN DEVELOPMENT SCIENCE AND PRACTICE

Abstracts of VII International Scientific and Practical Conference

Varna, Bulgaria
November 02 – 05, 2021

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The VII International Science Conference «Modern trends in development science and practice», November 02 – 05, 2021, Varna, Bulgaria. 619 p.

ISBN - 978-1-68564-516-8

DOI - 10.46299/ISG.2021.II.VII

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D. (Economics), specialty: 08.00.04 "Economics and management of enterprises (by type of economic activity)"
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"

101.	Романенко Л.В., Калашник О.С. ДИДАКТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ СТОРИТЕЛІНГУ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	437
102.	Ростовська І.О. ПИТАННЯ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПРОЦЕСІ ІНСТРУМЕНТАЛЬНО- ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ	442
103.	Степанова Н.М., Топорко Ю.А. ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЧЕРЕЗ СПІВПРАЦЮ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СІМ'Ї	447
104.	Сулейманова Е.У., Тимченко А.С., Дерпак Ю.Ю., Видиборець С.В. СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	453
105.	Сулицький В.В., Іванів С.А. ОЦІНКА РИЗИКІВ І ПОТРЕБ У ПЕРІОД НАГЛЯДУ ЗА ПРАВОПОРУШНИКАМИ ПІД ЧАС ЇХ ЗНАХОДЖЕННЯ НА ОБЛІКУ В ОРГАНАХ ПРОБАЦІЇ	459
106.	Титовский А.В., Кондратьев П.А., Заппаров Р.Э., Красильников А.А. МЕДИЦИНСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ В СОВРЕМЕННОМ ФУТБОЛЕ	465
107.	Трускавецька І.Я., Безвіконна С. ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНЦЬКИХ УМІНЬ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЇ	471
108.	Тюріна В.О. БІНАРНІ ЗАНЯТТЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ	474
109.	Тітова Г.В., Філіпов В.Ю. СТРЕТЧІНГ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ГНУЧКОСТІ БАСКЕТБОЛІСТІВ	478

ОЦІНКА РИЗИКІВ І ПОТРЕБ У ПЕРІОД НАГЛЯДУ ЗА ПРАВОПОРУШНИКАМИ ПІД ЧАС ЇХ ЗНАХОДЖЕННЯ НА ОБЛІКУ В ОРГАНАХ ПРОБАЦІЇ

Суліцький Вадим Володимирович

кандидат психологічних наук, доцент
Інститут людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Іванів Софія-Емілія Андріївна

студентка V курсу
Інститут людини Київського університету імені Бориса Грінченка

У нашому світі неможливо дистанціюватися від негативних подій. Сучасне суспільство, в прямому сенсі, отримало назву «суспільство ризиків». Проблеми теперішнього часу завжди приховують непередбачувані результати, які постійно потребують корекції та подолання негативних наслідків. Тому, проблема оцінки ризиків і прогнозування їх наслідків залишається актуальною, оскільки саме суспільство є ініціатором і генератором цих ризиків.

Під ризиком прийнято розуміти «можливість настання подій з негативними наслідками в результаті певних дій чи рішень» [1, с. 463]. Це поєднання ймовірності наслідків настання несприятливих подій зі своєрідною невизначеністю ситуацій чи умов, які, в разі виникнення, мають позитивний або негативний вплив як на особистість, так і на суспільство. У нашому випадку ми розглядаємо ризик вчинення повторного кримінального правопорушення, а основною метою моніторингу й оцінки – є спостереження за тим, що відбувається, встановлення причинно-наслідкових зв'язків між діями та наслідками, а також виявлення розбіжностей, подолання яких може дозволити зменшити негативні результати та мінімізувати виникненню можливих ризиків.

Відповідно до наказу Міністерства юстиції України «Про порядок здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі» [2], засуджена особа вважається поставленою на облік в уповноваженому органі з питань пробації, а судові рішення прийнятим до виконання з дня реєстрації копії судового рішення, винесеного стосовно неї, у відповідному журналі. У день поставлення на облік на кожну засуджену особу заводиться особова справа, у деяких випадках дві особові справи, на основний і додатковий вид покарання, якщо засудженій особі призначено додаткове покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Особова справа містить матеріали, на підставі яких засуджену особу взято на облік, матеріали, що свідчать про здійснення контролю за виконанням покарання, поведінкою засудженої особи, виконанням нею покладених судом обов'язків, допущені правопорушення, застосовані до неї заходи впливу й інші матеріали з питань відбування покарання.

Після поставлення засудженої особи на облік, їй за адресом надсилається виклик до уповноваженого органу з питань пробації, для роз'яснення порядку й умов

відбування покарання. У день першого візиту засудженої особи до уповноваженого органу з питань пробації персонал органу пробації проводить з нею бесіду, під час якої перевіряються документи, що засвідчують особу засудженого. Засуджена особа заповнює анкету за встановленою формою, також з'ясовуються відомості, що мають значення для виконання судового рішення та роз'яснюються порядок і умови відбування покарання та здійснення нагляду, відповідальність за їх невиконання, права й обов'язки засудженої особи. За результатами проведеної бесіди засуджені заповнюють підписку за встановленою формою та визначається першочергова частота зустрічей або бесід із засудженою особою, місце їх проведення з метою здійснення оцінки ризиків.

Індивідуальний план роботи із засудженим складається на кожну особу, яка перебуває на обліку уповноваженого органу з питань пробації, за виключенням засуджених до покарання у виді обмеження волі. План складається з урахуванням оцінки ризиків та з метою систематизації заходів, які мають бути виконані для задоволення криміногенних потреб, виявлених за результатами оцінки ризиків, а також попередження протиправної поведінки особи та вчинення нею повторного кримінального правопорушення.

Оцінка ризиків проводиться уповноваженим органом з питань пробації згідно з методичними рекомендаціями, визначеними Міністерством юстиції України, а збір інформації, необхідної для проведення оцінки ризиків, здійснюється під час особистої бесіди з засудженою особою, а також шляхом направлення запитів до підприємств, установ, організацій (місця роботи або навчання, медичних закладів, правоохоронних органів, центрів соціальних служб, громадських організацій тощо), у полі зору яких знаходиться засуджена особа, а також (за потреби) відвідування місця проживання, навчання, роботи.

При складанні плану із засудженою особою обговорюються цілі запланованих заходів, а також узгоджуються заходи, які засуджена особа може виконати самостійно, форми контролю їх виконання, необхідні консультації та послуги для досягнення мети виконання плану. План, залежно від потреб засудженої особи, може містити також інформацію про наглядові, соціально-виховні заходи, консультативну та психологічну допомогу, заходи сприяння у вирішенні соціальних питань, працевлаштуванні, залученні до навчання, заходи індивідуально-профілактичної роботи та інше.

Звертаючись до Методичних рекомендацій оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення повнолітніми особами, які вчинили кримінальні правопорушення [3], розроблених відповідно до Закону України «Про пробацію», знаходимо, що оцінка ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення – (далі – оцінка ризиків) – результат аналізу впливу факторів ризику на ймовірність виникнення протиправної поведінки засудженого (обвинуваченого), її можливих наслідків, визначення криміногенних потреб та заходів щодо їх мінімізації [4].

Оцінка ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення й індивідуальне планування соціально-виховної роботи із засудженими в установах виконання покарань – це не лише тривалий, а й кропіткий процес збору інформації, що передбачає її детальний аналіз щодо кожного засудженого, з метою оцінити ризики можливості вчинення правопорушенням у майбутньому нового кримінального

правопорушення, а також розробити, на підставі отриманих даних, план соціально-виховної роботи з правопорушником для мінімізації або попередження такого ризику.

Оцінка ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення проводиться згідно з наказом Міністерства юстиції України, та має на меті підготовку висновку щодо обвинуваченого для складання досудової доповіді, визначення криміногенних потреб, визначення заходів, які впливатимуть на мінімізацію цих потреб, а також моніторинг змін рівня ризику вчинення повторного кримінального правопорушення у період пробації. Основною метою оцінки ризиків у роботі із засудженими є виявлення факторів ризику, які обумовлюють протиправну поведінку, та визначення потреб, які необхідно задовольнити, з метою виправлення, ресоціалізації та спостереження за основними змінами у поведінці [5].

Оцінка ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення особами, які вчиняли кримінальні правопорушення, відбувається за певним алгоритмом і з використанням відповідних інструментів. Зокрема, персоналом органу пробації під час оцінки використовується формалізований оціночний інструмент, яких дозволяє скласти досудову доповідь про обвинуваченого й організувати процес індивідуальної роботи із засудженим у встановленому законом порядку.

Розділяють дві форми оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення – скорочена та повна. Скорочена форма використовується під час складання досудової доповіді на обвинуваченого та передбачає визначення: ризику шкоди; ризику вчинення повторного кримінального правопорушення; рівня небезпеки для суспільства, у тому числі для окремих осіб. Використання скороченої оцінки ризику обумовлено досить обмеженим часом для її проведення і, як наслідок, обмеженим обсягом інформації, яку можна отримати щодо обвинуваченого, перевірити її достовірність і проаналізувати. Зміст скороченої форми оцінки ризиків складається із: титульної сторінки, де містяться персональні дані про особу обвинуваченого; зміст обвинувачення; обрану міру запобіжного заходу до обвинуваченого та інформацію про складання оцінки. Сама ж скорочена форма оцінки ризиків повторного кримінального правопорушення складається з чотирьох розділів, а саме:

Розділ I. Статичні фактори. Історія правопорушень. У цьому розділі міститься інформація про: попередні притягнення до кримінальної відповідальності; вік першого притягнення до кримінальної відповідальності; повторність, сукупність, рецидив кримінальних правопорушень (за теперішнім обвинуваченням); час, що минув з моменту ухвалення останнього судового рішення, яким було засуджено, звільнено від відбування покарання чи кримінальної відповідальності за nereабілітуючими обставинами; час, який особа в сукупності провела в установах виконання покарань у виді позбавлення/обмеження волі; форма вини за теперішнім обвинуваченням; категорія кримінального правопорушення за теперішнім обвинуваченням; наявність обставин, що обтяжують покарання за теперішнім обвинуваченням (за винятком повторності та рецидиву кримінальних правопорушень); вік, в якому вчинено правопорушення за теперішнім обвинуваченням. Також присутня колонка для окреслення стислого змісту правопорушення за теперішнім обвинуваченням, а саме обставини та мотиви, а також ставлення особи до правопорушення, в якому обвинувачується. У пункті «Коментар»

до розділу статистичних факторів може зазначатись додаткова інформація, що доповнює історію правопорушення, має значення для оцінки та розкриває яким чином вона впливає на повторне вчинення кримінального правопорушення.

Розділ II. Ризик шкоди життю і здоров'ю. Цей розділ складається із трьох пунктів: визначення ризику шкоди життю і здоров'ю, де вказується інформація чи засуджувався обвинувачений раніше за насильницькі кримінальні правопорушення. Якщо так, у відповідному місці вказується характер насильницьких дій (фізичний, сексуальний, моральний). А також, в разі, якщо обвинувачений раніше не притягувався до кримінальної відповідальності за насильницькі кримінальні правопорушення, то чи є будь-які інші підстави вважати, що він може вчинити насильницькі дії. Якщо «Визначення ризику шкоди життю і здоров'ю» не стосуються правопорушника, то у відповідному полі зазначається «Ні» і пункт «Ризик шкоди щодо окремих осіб» не заповнюється, якщо ж ризик шкоди життю і здоров'ю існує, то необхідно зазначити категорії осіб, які перебувають у зоні ризику шкоди. Залежно від ймовірності вчинення правопорушником насильницьких дій ризик шкоди життю і здоров'ю поділяється на: високий, середній та низький.

Розділ III. Динамічні фактори. Міститься інформація про: умови життєдіяльності та розвитку: житло, освіта, робота, матеріальне становище; особистісні характеристики: контроль над поведінкою та мисленням, психічний стан, вживання алкоголю, вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (уточнюється, які саме речовини); соціальне уточнення: стосунки у суспільстві, стосунки з рідними та близькими; ставлення до правопорушень. У коментарі до кожного розділу може зазначатись інформація, що має значення для оцінки та розкриває або доповнює зміст обраних визначених в ході оцінки індикаторів.

Розділ IV. Підсумки. Підсумкова оцінка ризику вчинення повторного кримінального правопорушення здійснюється шляхом внесення у підсумкову таблицю загальних бальних оцінок розділу статичних факторів (Розділ 1) та розділу динамічних факторів (Розділ 3). Загальна сума зазначених бальних оцінок визначає рівень ризику вчинення повторного кримінального правопорушення: низький, середній, високий, дуже високий. Ризик вчинення повторного кримінального правопорушення та ризик шкоди життю і здоров'ю співставляються у відповідній шкалі «Матриця визначення рівня ймовірної небезпеки для суспільства (у тому числі для окремих осіб)».

Оцінка кожного фактору проводиться шляхом визначення та обрання найбільш актуальної характеристики (індикатора) та оціночного балу, що їй відповідає. Оцінка кожного фактору у виді балу відмічається у клітинці поряд з індикатором. За результатами аналізу кожного фактору вибирається лише один найбільш відповідний індикатор та визначається одна оцінка. За результатами Оцінки складається досудова доповідь.

Повна форма оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення передбачає визначення ризику вчинення повторного кримінального правопорушення та проводиться: на початку відбування покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, для визначення криміногенних потреб та складання індивідуального плану роботи із засудженим, встановлення інтенсивності контрольних заходів; у процесі пробаційного нагляду для здійснення моніторингу

змін рівня ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення. Вона використовується для оцінки правопорушників, щодо яких застосовано пробацію, а також для визначення стратегії змін правопорушника, має деякі зміни від процедури використання скороченої форми оцінки: призначена для більш глибокого аналізу динамічних факторів і визначення криміногенних потреб; оцінки статичних факторів (історії правопорушень) та ризику шкоди, що містяться у повній формі оцінки, не використовуються для визначення рівня повторного кримінального правопорушення, а лише враховуються при визначенні заходів впливу на правопорушника; рівень впливу історії правопорушень на протиправну поведінку у період постановки на облік уповноваженого органу з питань пробації до отримання результатів оцінки динамічних факторів урахується для встановлення інтенсивності контрольних заходів; загальна сума балів, яка використовується у повній формі оцінки, значно вища, ніж у скороченій, оскільки повна форма має більшу кількість індикаторів; оцінка динамічних факторів проводиться із встановленою періодичністю у процесі пробаційного нагляду.

Оцінка кожного фактору проводиться шляхом визначення та обрання одного або кількох із зазначених індикаторів та оціночних балів до кожного з них, а оцінка кожного індикатора зазначається у підсумковій графі навпроти даного індикатора. Розділ IV повної форми оцінки ризиків складається з підсумкової таблиці оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення та криміногенних потреб правопорушника. Правильний аналіз підсумкової таблиці повної Форми оцінки дає можливість визначити першочергові цілі індивідуального плану роботи з засудженим.

Форма оцінки ризиків, проведення аналізу факторів ризику та визначення рівнів ризику здійснюється персоналом органу пробації на підставі інформації, отриманої у встановленому законом порядку від засудженого (обвинуваченого), інших осіб, державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій.

Отже, оцінка ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення (далі – Оцінка) – результат аналізу впливу факторів ризику на ймовірність виникнення протиправної поведінки засудженого (обвинуваченого), її можливих наслідків, визначення криміногенних потреб та заходів щодо їх мінімізації [6, с. 136]. Оцінка ризику вчинення повторного кримінального правопорушення складається з форми оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення, а також методики її заповнення та аналізу. Форма оцінки ризику вчинення повторного кримінального правопорушення (далі – форми оцінки ризику) – формалізований оціночний інструмент, який використовується персоналом органу пробації для складання досудової доповіді про обвинуваченого й організації процесу індивідуальної роботи із засудженим у встановленому законом порядку [6, с. 181]. Таким чином, саме якість і правильність застосування персоналом органу пробації форми оцінки ризику обумовлює ефективність подальшої роботи із правопорушником. Оцінка ризиків повторного кримінального правопорушення допомагає встановити причини і умови, що сприяли вчиненню злочину, і вирішити питання про те, які заходи слід застосувати у роботі з клієнтом пробації щодо зменшення ризиків вчинення повторних кримінальних правопорушень.

Список літератури:

1. Навчальний економічний словник-довідник: терміни, поняття, персоналії / За ред. Г.І. Башнянина, В.С. Іфтемічука. 2-ге вид., вип. і доп. Львів : „Магнолія 2006”, 2008. 688 с.

2. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі : наказ Міністерства юстиції України від 29 січня 2019 року № 272\5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19> (дата звернення: 29.10.2021).

3. Про затвердження Методичних рекомендацій оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення повнолітніми особами, які вчинили кримінальні правопорушення (обвинувачуються у вчиненні кримінальних правопорушень) : наказ Міністерства юстиції України від 26 червня 2018 року № 2020\5. URL :

https://www.probation.gov.ua/wpcontent/uploads/2018/09/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%9C%D0%AE%E2%84%962020_5%D0%B2%D1%96%D0%B426.06.2018%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B7%0%B0%D1%82%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf (дата звернення: 29.10.2021).

4. Про пробацію : Закон України від 5 лютого 2015 р. № 160–VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 13. Ст. 93.

5. Про затвердження Порядку складення досудової доповіді. наказ Міністерства юстиції України від 27 січня 2017 року № 200\5. URL : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE29989.html (дата звернення: 29.10.2021).

6. Онлайн-курс для персоналу уповноважених органів з питань пробації (друкована версія) : URL : <https://i-rc.org.ua/files/on-line-kurs-probation.pdf> (дата звернення: 29.10.2021).